

Kalendarium

KRONIKA STOSUNKÓW REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC Z EUROPEJSKIMI KRAJAMI SOCJALISTYCZNYMI

lipiec-wrzesień 1986

Lipiec

1 VII — W NRD weszło w życie zarządzenie wprowadzające znaczne ułatwienia dla osób prywatnych z RFN i Berlina Zachodniego, posiadających konta bankowe w NRD. Nowe przepisy umożliwiają podejmowanie z tych kont wyższych sum niż dotychczas (3 000 marek NRD w przeciągu miesiąca kalendarzowego).

2 VII — Federalny Urząd Prasy i Informacji RFN opublikował treść telegramu gratulacyjnego kanclerza Helmuta Kohla do Georgi Atanasowa, w związku z jego wyborem na stanowisko przewodniczącego Rady Ministrów Ludowej Republiki Bułgarii.

7 VII — W Bonn ogłoszono inicjatywę grup roboczych PZPR i SPD w sprawie powołania w ramach procesu KBWE „Europejskiej Rady Budowy Zaufania”. Projekt przedstawili podczas konferencji prasowej: Ryszard Wojna — wiceprzewodniczący klubu poselskiego PZPR oraz Horst Ehmke — wiceprzewodniczący frakcji parlamentarnej SPD.

8 VII — Federalny Urząd Prasy i Informacji RFN opublikował treść telegramu gratulacyjnego kanclerza Helmuta Kohla do Lubomira Štrougala, w związku z jego ponownym wyborem na stanowisko przewodniczącego rządu federalnego Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej.

10 VII — W biuletynie frakcji SPD w Bundestagu opublikowany został tekst interpelacji frakcji w „sprawie realizacji zaleceń forum niemiecko-polskiego” (w Krakowie — SHK), przedłożonej rządowi federalnemu. Interpelacja dotyczyła dwóch zagadnień — kontaktów kulturalnych (3 pytania) oraz współpracy gospodarczej (9 pytań).

10-20 VII — W Polsce przebywała delegacja studyjna frakcji SPD w Bundestagu, w skład której wchodził — Rudi

Schmitt (przewodniczący koła dyskusyjnego „Polska”, działającego w ramach frakcji), Margitta Terborg, Heinrich Klein, Egon Lutz i Horst Sielaff. Podczas pobytu delegacja przeprowadziła rozmowy w Ministerstwie Spraw Zagranicznych oraz z przedstawicielami władz lokalnych, związków zawodowych i kościoła w Katowicach, Krakowie, Lublinie i Wrocławiu.

12 VII — Na łamach „Frankfurter Allgemeine Zeitung” ukazał się artykuł Petera Jochena Wintersa, *Deutsche Städtepartnerschaften (Partnerstwo miast niemieckich)*. Artykuł stanowił krytykę kontaktów pomiędzy miastami RFN i NRD, które rzekomo osłabiają poczucie historycznej jedności Niemców. Autor przedstawił ten problem na przykładzie miast Saarlouis w Saarze oraz Einsenhüttenstadt w okręgu Frankfurt nad Odrą.

12 VII — Podczas uroczystości 80-rocznicy urodzin Herberta Wehnera, zorganizowanych przez SPD w Recklinghausen odczytane zostało osobiste posłanie gratulacyjne od Wojciecha Jaruzelskiego. Posłanie zostało odczytane w obecności 800 gości, którzy przyjęli je oklaskami.

17 VII — Na łamach „Deutscher Ostdienst” ukazał się artykuł sygnowany inicjałami N. F. *Fragwürdige Antworten über die Lage der Deutschen (Wątpliwe odpowiedzi na temat sytuacji Niemców)*. Tematem przewodnim artykułu były sprawy tzw. mniejszości niemieckiej w Polsce.

20-22 VII — Federalny minister spraw zagranicznych RFN Hans-Dietrich Genscher (FDP) złożył oficjalną wizytę w Moskwie. Przyjęty został przez sekretarza generalnego KC KPZR Michaiła Gorbaczowa oraz odbył dwie tury rozmów z ministrem spraw zagranicznych ZSRR Eduardem Szewardnadze. W trakcie rozmów poruszony został szeroki wachlarz

tematów m. in. kwestia kontroli zbrojeń, perspektywy zawarcia układu o broni chemicznej oraz sprawa emigracji osób pochodzenia niemieckiego z terytorium ZSRR do RFN.

22 VII — W Moskwie zawarty został układ o współpracy naukowo-technicznej pomiędzy ZSRR i RFN. Podpisy pod układem złożyli: ze strony radzieckiej — minister spraw zagranicznych Eduard Szewardnadze i I zastępca przewodniczącego Państwowego Komitetu ZSRR ds. Nauki i Techniki Leonid Jefremow, oraz ze strony zachodniemieckiej — federalni ministrowie Hans-Dietrich Genscher (spraw zagranicznych) i Heinz Riesenhuber (badań naukowych i techniki).

22 VII — W Moskwie przebywał z wizytą roboczą federalny minister badań naukowych i techniki RFN Heinz Riesenhuber (CDU).

24 VII — Nowo mianowany ambasador nadzwyczajny i pełnomocny PRL w RFN Tadeusz Nestorowicz złożył listy uwierzytelniające na ręce Prezydenta RFN Richarda von Weizsäckera. Jest on czwartym polskim ambasadorem od chwili ustanowienia stosunków dyplomatycznych PRL-RFN (1972 r.).

Sierpień

8 VIII — Na łamach dziennika „Kölnische Rundschau” opublikowany został wywiad z ambasadorem ZSRR w RFN Julijem Kwicimskim *Viele hängt vom guten Willen beider Seiten ab (Wiele zależy od dobrej woli obu stron)*. Tematem wypowiedzi radzieckich dyplomatów były zagadnienia dwustronnych stosunków politycznych i gospodarczych ZSRR-RFN oraz m. in. kwestia radzieckiej postawki stanowiska wobec udziału RFN w realizacji uchwały NATO.

9 VIII — Nastąpiło naruszenie granicy państwowej NRD przez grupę mieszkańców Berlina Zachodniego, w okolicy przejścia granicznego Friedrich/Zimmerstrasse w Berlinie. MSZ NRD złożyło w związku z tym incydentem protest w imieniu rządu NRD, skierowany do Senatu Berlina Zachodniego.

12 VIII — W 25 rocznicę wybudowania muru berlińskiego przemówienie radio-telewizyjne wygłosił federalny minister stosunków wewnątrzniemieckich RFN Heinrich Wißdela (CDU). Przemówienie zawierało szereg akcentów skierowanych przeciwko NRD. Znalazło się tam oskarżenie w stosunku do NRD

o prowadzenie świadomej polityki podziału Niemców oraz brak poszanowania historii.

13 VIII — W budynku b. Reichstagu w Berlinie Zachodnim odbyła się centralna impreza z okazji 25-lecia wybudowania muru berlińskiego. W spotkaniu uczestniczyli m. in. kanclerz RFN Helmut Kohl, przewodniczący SPD Willy Brandt oraz burmistrz Berlina Zachodniego Eberhard Diepgen (CDU). W wygłoszonych przemówieniach nawiązano do wydarzeń sprzed 25 lat, poprzedzających wybudowanie muru. Kanclerz Helmut Kohl poświęcił wiele uwagi kwestii uchodźców i przesiedleńców oraz „niehumanitarnym” w tym kontekście sprawy aspektom polityki zagranicznej NRD.

19 VIII — Przewodniczący Rady Państwa NRD Erich Honecker przyjął przewodniczącego Rady Nadzorczej zachodniemieckiego koncernu Krupp Bertholda Beitza. W rozmowie uczestniczyli również członek BP i sekretarz KC SED Günter Mittag i minister handlu zagranicznego NRD Gerhard Beil. Tematem rozmowy były perspektywy rozwoju stosunków gospodarczych i wzrostu wymiany handlowej pomiędzy NRD i RFN.

25 VIII — W NRD wprowadzono w życie kolejne ułatwienia dla podróżnych z RFN i Berlina Zachodniego, umożliwiające im wykorzystywanie na terenie NRD tzw. euroceków i czeków podróżnych, opiewających na marki NRD.

29 VIII — Federalne Ministerstwo Gospodarki RFN opublikowało dane dotyczące handlu wewnątrzniemieckiego (NRD-RFN) w okresie styczeń-czerwiec 1986 r. Poziom wymiany handlowej spadł o 7% w porównaniu z analogicznym okresem 1985 r. W obrocie surowcami obniżka wyniosła 8%, natomiast w grupie wyrobów gotowych 5%.

30 VIII — Na łamach organu prasowego SPD tygodnika „Vorwärts” (nr 35) ukazał się artykuł Ericha Honeckera *Sicherung des Friedens und das Wohl des Volkes — Leitgedanke unserer Politik (Obrońca pokoju i dobro narodu — myślą przewodnią naszej polityki)* poświęcony celom polityki NRD.

31 VIII-6 IX — W dorocznych jesiennych Targach Lipskich (NRD) uczestniczyło 645 firm z RFN i Berlina Zachodniego. Targi odwiedzili m. in. sekretarze stanu w Federalnych Ministerstwach RFN: Gospodarki — Dieter von Würzen oraz Rolnictwa, Wyżywienia i Leśnictwa — Walther Florian, oraz senator ds. gospodarki i pracy Berlina Zachodniego

Elmar Pieroth, Odbyli oni szereg rozmów gospodarczych m. in. z ministrem handlu zagranicznego NRD Gerhardem Beilem.

Wrzesień

2-5 IX — Przewodniczący Niemieckiego Czerwonego Krzyża Botho książę Sajn-Wittgenstein złożył wizytę w Moskwie. Jednym z tematów, które poruszył podczas swojego pobytu była sprawa grobów żołnierzy niemieckich poległych podczas II wojny światowej na terenie ZSRR.

2-5 IX — Na zaproszenie przewodniczącego Izby Ludowej NRD Horsta Sindermana z wizytą oficjalną przebywała w NRD 10-osobowa delegacja frakcji Zielonych w *Bundestagu*. Na czele delegacji stały rzeczniczki frakcji Annemarie Borgmann i Hannegrët Hönes. Z członkami delegacji spotkali się również członek BP i sekretarz KC SED Hermann Axen oraz z-ca przewodniczącego Rady Ministrów NRD i minister ochrony środowiska i gospodarki wodnej Hans Reichelt. W wyniku wizyty, której celem wiodącym było zapoznanie się z problematyką ochrony środowiska w NRD, było uzgodnienie dotyczące wspólnego sympozjum na temat ochrony środowiska, które odbędzie się w NRD w 1987 r.

2 IX — Członek BP i sekretarz KC SED Hermann Axen przyjął przebywającego z wizytą prywatną w Berlinie Gerharda Schrödera — przewodniczącego frakcji SPD w *Landtagu* Dolnej Saksonii.

3 IX — Sekretarz stanu w Ministerstwie Poczty i Łączności NRD Manfred Calov przyjął w Berlinie delegację Komisji Poczty i Telekomunikacji *Bundestagu* RFN. Delegacja zapoznała się podczas pobytu w NRD z organizacją systemu pocztowego w NRD. Przewodniczącym delegacji był Karl Liedtke (SPD) — przewodniczący komisji.

5 IX — Przewodniczący Izby Ludowej NRD Horst Sindermann przyjął przebywającą w Berlinie delegację specjalistów z zakresu ochrony zabytków z Saarbrücken (Saara).

5 IX — W imieniu przebywającego w ChRL premiera Saary Oskara Lafontaine'a Kancelaria Państwowa w Saarbrücken przekazała życzenia przewodniczącemu Izby Ludowej NRD Horstowi Sindermannowi z okazji jego 71 rocznicy urodzin.

5 IX — Federalny Urząd Prasy i Informacji RFN opublikował treść telegramu

kondolencyjnego kanclerza Helmuta Kohla do sekretarza generalnego KC KPZR Michaiła Gorbaczowa w związku z katastrofą radzieckiego statku pasażerskiego „Admirał Nachimow” na Morzu Czarnym.

5-6 IX — W Berlinie odbyła się szósta runda rozmów delegacji SED i SPD na temat utworzenia strefy bezatomowej w Europie Środkowej. Na czele delegacji stali: Hermann Axen — członek BP i sekretarz KC SED oraz Egon Bahr — członek Prezydium Zarządu Federalnego SPD.

5-11 IX — W Polsce przebywała 5-osobowa delegacja deputowanych frakcji CDU/CSU w *Bundestagu*. W jej skład wchodził: Kurt Falthäuser, Karl-Heinz Hornhues, Peter Kittelmann, Hans-Peter Repnik oraz Klaus Rose. W trakcie pobytu delegacja została przyjęta przez członków BP KC PZPR — sekretarza KC Józefa Czyrka i ministra spraw zagranicznych Mariana Orzechowskiego. Członków delegacji przyjął również minister handlu zagranicznego PRL Andrzej Wójcik. Tematem rozmów były zagadnienia stosunków dwustronnych PRL-RFN, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy gospodarczej. Deputowani odwiedzili Częstochowę, Kraków i Oświęcim. Odbyli również spotkania z przedstawicielami hierarchii kościelnej.

7 IX — Podczas swojego wystąpienia w Berlinie Zachodnim federalny minister spraw wewnętrznych RFN Friedrich Zimmermann (CSU) zaatakował obowiązującą wykładnię układów wschodnich w tym układzie o podstawach normalizacji stosunków PRL-RFN.

7-8 IX — Federalny minister środowiska, ochrony przyrody i bezpieczeństwa reaktorów RFN Walter Wallmann (CDU) złożył wizytę oficjalną w Moskwie. Przeprowadził szereg rozmów w Państwowym Komitecie ZSRR ds. hydrologii, meteorologii i ochrony środowiska oraz PK ds. wykorzystania energii atomowej na temat perspektyw współpracy RFN-ZSRR w dziedzinie ochrony środowiska i wykorzystania energii atomowej.

10 IX — Minister spraw zagranicznych NRD Oskar Fischer przyjął pełnomocnika rządu federalnego RFN ds. rozbrojenia amb. Friedricha Rutha. Tematem rozmowy były zagadnienia kontroli zbrojeń w Europie Środkowej.

11 IX — Federalny Urząd Prasy i Informacji RFN opublikował treść telegramu gratulacyjnego kanclerza Helmu-

ta Kohla do przewodniczącego Rady Państwa LR Bułgarii Todora Żiwkova, w związku z jego 75-urodziną.

12 IX — Oddanie do użytku pierwszego zbiornika retencyjnego na granicy NRD-RFN, mającego zapobiegać wylewom rzeki Itz i jej dopływów. Zbiornik zlokalizowany został na północ od miasta Coburg (Bawaria).

12 IX — W Berlinie Zachodnim odbyło się spotkanie delegacji KC SED i Zarządu Krajowego SPD w Berlinie Zachodnim. W trakcie spotkania dokonana została wymiana poglądów dot. współpracy politycznej obu partii. Obradom przewodniczyli Otto Reinhold — rektor Akademii Nauk Społecznych KC SED oraz Walter Momper — przewodniczący frakcji SPD w Izbie Deputowanych Berlina Zachodniego.

12 IX — W Aachen odbyła się manifestacja mieszkańców miasta z udziałem prezydenta RFN Richarda von Weizsäckera oraz kardynała Franciszka Macharskiego — arcybiskupa metropolity krakowskiego. W swoich wystąpieniach nawiązali oni do kwestii pojednania Niemców z Polakami. Manifestacja zorganizowana została z okazji dnia katolików w RFN.

15 IX — Sekretarz generalny KC WSPR Janos Kadar przyjął przebywającego z wizytą roboczą w Budapeszcie federalnego ministra spraw zagranicznych RFN Hansa-Dietricha Genschera. Tematem rozmowy były perspektywy stosunków dwustronnych oraz ocena aktualnej sytuacji międzynarodowej.

17 IX — Członkowie BP i sekretarze KC SED — Hermann Axen i Kurt Hager uczestniczyli w wykładzie zachodniemieckiego fizyka atomowego i filozofa Carla Friedricha von Weizsäckera. Wykład, który odbył się w siedzibie Stałego Przedstawicielstwa RFN w NRD, dotyczył zagadnień utrzymania pokoju w Europie.

16-19 IX — Na zaproszenie premiera Badenii-Wirtembergii Lothara Spätha

(CDU) przebywał w tym kraju związkowym z wizytą oficjalną zastępcą przewodniczącego Rady Ministrów i minister nauki i techniki NRD Herbert Weiz. Celem jego wizyty było zapoznanie się z działalnością ośrodków naukowych w Badenii-Wirtembergii.

19 IX — W Saarlouis (Saara) odbyła się uroczystość podpisania, pierwszego w historii stosunków NRD-RFN, porozumienia o współpracy partnerskiej miast: Saarlouis-Eisenhüttenstadt (NRD). Porozumienie podpisali nadburmistrzowie obu miast Manfred Heinrich (Saarlouis) i Manfred Sader (Eisenhüttenstadt).

19 IX — Na łamach organu prasowego DKP „Unsere Zeit” ukazał się wywiad z ambasadorem ZSRR w RFN Julijem Kwicinskim *Wenn es um Krieg und Frieden geht, kann es keine Zaungäste geben (Kiedy chodzi o wojnę i pokój, nie może być obojętnych obserwatorów)*. Znaczna część tego wywiadu dotyczyła stosunków dwustronnych ZSRR-RFN.

19-22 IX — Na zaproszenie federalnego ministra rolnictwa, leśnictwa i żywienia RFN Ignaza Kiechle (CSU), w Monachium przebywał minister rolnictwa, leśnictwa i gospodarki artykułami żywnościowymi NRD Bruno Lietz. W trakcie swojego pobytu zwiedził m. in. teren XVI Międzynarodowych Targów Gospodarki Żywnościowej „IKOFA 86” w Monachium oraz wiele zakładów przemysłu spożywczego w Bawarii.

19-21 IX — Na zaproszenie przewodniczącego Izby Ludowej NRD Horsta Sindermana przebywała w Berlinie delegacja frakcji FDP w Bundestagu z wizytą studyjną. Na czele delegacji stał wiceprzewodniczący frakcji Günter Hoppe.

23 IX — I sekretarz CR FDJ Eberhard Aurich przyjął delegację VDS (Zjednoczone Związki Studenckie w RFN). Tematem rozmowy były problemy działalności organizacji podstawowych FDJ.

opr. Stanisław H. Kaj

Sprostowanie

W „Przeglądzie Zachodnim” nr 3-4/1986 w dziale Z kroniki naukowej na s. 300 wśród kandydatów do Kuratorium IZ zabrakło nazwiska prof. dra Mariana Wojciechowskiego. Redakcja przeprasza za niedopatrzenie.

